ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1987

Vyhlásené: 23.12.1987 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

106

PREDSEDNÍCTVO FEDERÁLNEHO ZHROMAŽDENIA

vyhlasuje úplné znenie zákona z 8. októbra 1971 č. 107 Zb. o materskom príspevku, ako vyplýva zo zmien a doplnení vykonaných zákonným opatrením Predsedníctva Federálneho zhromaždenia z 27. januára 1982 č. 8 Zb., zákonom z 13. novembra 1984 č. 110 Zb. a zákonom z 23. júna 1987 č. 50 Zb.

ZÁKON o materskom príspevku

Federálne zhromaždenie Československej socialistickej republiky sa uznieslo na tomto zákone:

§ 1

V záujme zlepšenia populačného vývoja sa poskytuje ženám, ak sa venujú starostlivosti o deti a nemajú v tomto čase príjem z pracovnej činnosti, materský príspevok podľa ďalších ustanovení tohto zákona.

Podmienky nároku a doba poskytovania materského príspevku

§ 2

(1) Žene patrí materský príspevok na dieťa do jedného roka veku.

(2) Žene patrí materský príspevok na dieťa do dvoch rokov veku, ak ide o dieťa narodené pred 1. januárom 1988, a na dieťa do troch rokov veku, ak ide o dieťa narodené po 31. decembri 1987, ak

a) sa stará ešte o ďalšie dieťa vo veku do skončenia povinnej školskej dochádzky alebo o dieťa vo veku do 26 rokov, ktoré sa sústavne pripravuje na budúce povolanie štúdiom alebo predpísaným výcvikom[1]) alebo je invalidné a vyžaduje stálu starostlivosť, alebo

b) ide o invalidné dieťa, ktoré vyžaduje stálu starostlivosť, alebo

c) ide o dieťa, ktoré prevzala do trvalej starostlivosti nahrádzajúcej materskú starostlivosť, alebo

d) ide o slobodnú, ovdovenú, rozvedenú alebo z iných vážnych dôvodov osamelú ženu, ktorá nežije s druhom, alebo

e) ide o ženu, ktorej manžel sa sústavne pripravuje na budúce povolanie štúdiom alebo predpísaným výcvikom[1]) alebo je požívateľom invalidného dôchodku a nie je zárobkovo činný.

(3) Nárok na materský príspevok podľa predchádzajúcich odsekov má žena len vtedy, ak sa

a) celodenne a riadne stará o dieťa, na ktoré patrí materský príspevok, pokiaľ sa pred jeho narodením podrobovala pravidelnej starostlivosti o tehotné ženy v zdravotníckych zariadeniach, dieťa je štátnym občanom Československej socialistickej republiky a žije na jej území a

b) riadne stará o všetky ďalšie deti [odsek 2 písm. a)] a tieto deti žijú na území Československej socialistickej republiky.

§ 3

Dieťaťom sa na účely tohto zákona rozumie vlastné dieťa ženy alebo dieťa, ktoré žena prevzala do trvalej starostlivosti nahrádzajúcej materskú starostlivosť. Za dieťa prevzaté do trvalej starostlivosti nahrádzajúcej materskú starostlivosť sa považuje osvojené dieťa, dieťa, ktoré bolo prevzaté do tejto starostlivosti na základe rozhodnutia príslušného orgánu, dieťa, ktorého matka zomrela, a dieťa manžela, ktoré mu bolo zverené do výchovy rozhodnutím súdu.

§ 4

(1) Materský príspevok sa poskytuje, len ak žena v čase starostlivosti o dieťa nemá nárok na mzdu (plat, pracovnú odmenu, iný príjem zo zárobkovej činnosti) ani nepoberá peňažné dávky nemocenského poistenia (zabezpečenia v chorobe, zabezpečenia matky a dieťaťa, nemocenskej starostlivosti v ozbrojených silách) nahrádzajúce mzdu ani príspevok pred nástupom do nového zamestnania,[2]) príspevok pred umiestnením do zamestnania[3]) alebo príspevok po dobu prípravy na povolanie.[4])

(2) Ak však žena poberá nemocenské, peňažnú pomoc v materstve alebo príspevok pred nástupom do nového zamestnania, príspevok pred umiestnením alebo príspevok po dobu prípravy na povolanie sumou, ktorá je nižšia, než by bol materský príspevok, a žena inak spĺňa ostatné podmienky nároku na materský príspevok, poskytuje sa jej materský príspevok vo výške rozdielu medzi týmto príspevkom a uvedenou dávkou, prípadne príspevkom pred nástupom do nového zamestnania, príspevkom pred umiestnením do zamestnania alebo príspevkom po dobu prípravy na povolanie.

(3) Ak ide o nevydatú, ovdovenú, rozvedenú alebo z iných vážnych dôvodov osamelú ženu, ktorá nežije s druhom, patrí materský príspevok, aj keď je žena zárobkovo činná, ak dieťa, na ktoré patrí materský príspevok, nemohlo byť z vážnych dôvodov umiestnené v jasliach (v materskej škole) a žena mu po dobu výkonu zamestnania (pracovnej činnosti) inak zabezpečila na svoj náklad potrebnú starostlivosť inou osobou, než sú rodičia alebo prarodičia otca alebo matky dieťaťa.

§ 5

(1) Ak sa materský príspevok poskytuje podľa § 2 ods. 2 písm. a), patrí najdlhšie do dňa, keď dieťa dovŕšilo dva alebo tri roky veku, aj keď po pôrode tohto dieťaťa ďalšie dieťa zomrelo, ukončilo povinnú školskú dochádzku alebo prípravu na budúce povolanie, dovŕšilo vek 26 rokov, prestalo byť invalidné alebo odpadla potreba stálej starostlivosti oň.

(2) Ak dieťa, na ktoré sa poskytuje materský príspevok, alebo žena je zo zdravotných dôvodov v ústavnom ošetrovaní po dobu dlhšiu ako tri mesiace, materský príspevok sa začínajúc štvrtým mesiacom neposkytuje. Príslušný orgán (§ 11) môže však zo závažných dôvodov rozhodnúť, že sa materský príspevok bude poskytovať aj naďalej.

§ 6
Výška materského príspevku a jeho výplata

(1) Materský príspevok za kalendárny mesiac je

a) 600 Kčs, ak sa žena stará o jedno dieťa, na ktoré patrí materský príspevok,

b) 800 Kčs, ak sa žena stará o dieťa, na ktoré patrí materský príspevok, a ak sa zároveň stará aspoň o dve ďalšie deti uvedené v § 2 ods. 2 písm. a),

c) 900 Kčs, ak sa žena stará o dve deti, na ktoré patrí materský príspevok,

d) 1300 Kčs, ak sa žena stará o tri a viac detí, na ktoré patrí materský príspevok.

(2) Ak dôjde k zmene počtu detí, na ktoré patrí materský príspevok, prípadne na ktoré sa prihliada pre určenie jeho výšky, upraví sa výška materského príspevku odo dňa nasledujúceho po tejto zmene podľa počtu detí, o ktoré sa žena naďalej stará; tým nie je dotknuté ustanovenie § 5 ods. 1.

(3) Ak materský príspevok patrí len po časť mesiaca, je jeho denná suma
20 Kčs zo sumy 600 Kčs,
26 Kčs zo sumy 800 Kčs,
30 Kčs zo sumy 900 Kčs,
43 Kčs zo sumy 1300 Kčs.

(4) Materský príspevok sa vypláca mesačne pozadu.

§ 7
Zmena a vrátenie materského príspevku

(1) Ak sa zmenia alebo odpadnú skutočnosti rozhodujúce pre nárok na materský príspevok alebo jeho výšku alebo ak materský príspevok sa priznal na podklade omylu, materský príspevok sa odoberie alebo zníži alebo jeho výplata zastaví dňom, keď nastal niektorý z uvedených dôvodov pre tieto opatrenia; ak sa však materský príspevok už vyplatil, odoberie sa, zníži alebo sa zastaví výplata príspevku odo dňa nasledujúceho po poslednom dni, za ktorý sa príspevok už vyplatil. Materský príspevok sa zvýši odo dňa, od ktorého patrí, pokiaľ nárok na materský príspevok za jednotlivý kalendárny mesiac nie je premlčaný.

(2) Ak žena zavinila, že materský príspevok sa vyplácal neprávom alebo v nesprávnej výške, je povinná tento príspevok vrátiť; to platí najmä, ak príspevok vylákala, zamlčala niektorú rozhodujúcu skutočnosť alebo nesplnila inú závažnú povinnosť uloženú týmto zákonom. O povinnosti vrátiť preplatok rozhoduje orgán, ktorý je príslušný rozhodovať o priznaní alebo odňatí materského príspevku (§ 11). Sumy neprávom prijaté, pokiaľ je žena povinná ich vrátiť na základe vykonateľného rozhodnutia, sa môžu zrážať aj z bežne vyplácaného ale neskôr priznaného materského príspevku alebo zo mzdy alebo iného pracovného príjmu; pritom obdobne platia predpisy o sumách, ktoré nemožno zhabať pri výkone súdnych rozhodnutí zrážkou zo mzdy.[5])

(3) Vrátenie súm vyplatených neprávom alebo v nesprávnej výške sa môže požadovať najdlhšie do jedného roka odo dňa, keď príslušný orgán zistil, že materský príspevok sa vyplácal neprávom alebo v nesprávnej výške, najdlhšie však do troch rokov od jeho výplaty.

§ 8
Premlčanie nároku na materský príspevok

Nárok na materský príspevok za kalendárny mesiac sa premlčuje uplynutím jedného roka od posledného dňa v mesiaci, za ktorý príspevok patril.

§ 9
Úhrada

Výdavky vzniknuté poskytovaním materského príspevku uhrádza štát.

Organizácia a konanie

§ 10
Uplatnenie nároku

(1) Nárok na materský príspevok uplatňujú

a) pracovníčky v pracovnom pomere a ženy, ktoré sú zúčastnené na nemocenskom poistení ako pracovníčky, v organizácii vykonávajúcej ich nemocenské poistenie,

b) členky výrobných družstiev v družstve, v ktorom sú pracovne činné,

c) družstevné roľníčky v jednotnom roľníckom družstve, v ktorom sú pracovne činné,

d) vojačky v činnej službe, príslušníčky ozbrojených bezpečnostných zborov a príslušníčky zborov nápravnej výchovy na orgánoch, ktoré vykonávajú ich nemocenskú starostlivosť,

e) ostatné ženy na okresnom národnom výbore príslušnom podľa ich trvalého pobytu.

(2) Ak má žena dve alebo niekoľko zamestnaní (pracovných činností), uplatní nárok na materský príspevok v organizácii, v ktorej dosahovala najvyšší zárobok.

§ 11
Orgány rozhodujúce o materskom príspevku

(1) O materskom príspevku rozhoduje orgán príslušný na vykonávanie nemocenského poistenia, na ktorom je žena zúčastnená (zabezpečenia v chorobe, nemocenskej starostlivosti v ozbrojených silách); pre rozhodovanie o materskom príspevku, pre konanie o ňom a pre jeho výplatu obdobne platia predpisy o nemocenskom poistení (zabezpečení v chorobe, nemocenskej starostlivosti v ozbrojených silách).

(2) V ostatných prípadoch rozhoduje o materskom príspevku okresný národný výbor [§ 10 ods. 1 písm. e)]; pritom postupuje podľa správneho poriadku. Materský príspevok vypláca okresný národný výbor najneskôr do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom boli splnené podmienky pre nárok na tento príspevok.

(3) Pre úlohy závodov a orgánov nemocenského poistenia, ako aj pre vykazovanie, zúčtovanie a úhradu materského príspevku medzi závodmi a orgánmi nemocenského poistenia obdobne platia predpisy o nemocenskom poistení pracovníkov.

(4) Invaliditu posudzujú na účely tohto zákona orgány sociálneho zabezpečenia.

§ 12
Povinnosti oprávnenej ženy

(1) Žena, ktorá uplatňuje nárok na materský príspevok, je povinná osvedčiť skutočnosti, ktoré sú potrebné na rozhodnutie o materskom príspevku.

(2) Žena je povinná hlásiť zmeny v skutočnostiach, ktoré sú rozhodujúce pre nárok na materský príspevok alebo jeho zánik alebo pre výšku a výplatu materského príspevku, najneskôr do 15 dní odo dňa, keď zmena nastala.

§ 13
Súčinnosť zdravotníckych zariadení, školských orgánov a orgánov poverených starostlivosťou o deti a mládež

Zdravotnícke zariadenia, školské orgány a orgány poverené starostlivosťou o deti a mládež podávajú vo svojej pôsobnosti orgánom príslušným na rozhodnovanie o nároku na materský príspevok hlásenia o okolnostiach, ktoré sú rozhodujúce pre vznik a trvanie nároku na materský príspevok.

§ 13a
Poskytovanie príspevku mužovi

(1) Nárok na príspevok podľa tohto zákona má aj slobodný, ovdovený, rozvedený alebo z iných vážnych dôvodov osamelý muž, ktorý nežije s družkou.

(2) Orgán uvedený v § 14 môže priznať príspevok manželovi ženy, ktorá sa z vážnych dôvodov nemôže o dieťa starať.

(3) Pre priznanie, výšku a poskytovanie príspevku mužovi platia ostatné ustanovenia tohto zákona obdobne.

§ 14
Odstraňovanie tvrdostí

(1) Tvrdosti, ktoré by sa vyskytli pri vykonávaní tohto zákona, môžu odstraňovať

okresné správy nemocenského poistenia, ak ide o ženy zúčastnené na nemocenskom poistení pracovníkov,

príslušný zväz výrobných družstiev, ak ide o členky týchto družstiev zúčastnené na nemocenskom poistení členov výrobných družstiev,

orgány príslušné na odstraňovanie tvrdostí na úseku nemocenskej starostlivosti v ozbrojených silách, ak ide o vojačky v činnej službe, príslušníčky ozbrojených bezpečnostných zborov a príslušníčky zborov nápravnej výchovy;

v ostatných prípadoch môže tieto tvrdosti odstraňovať okresný národný výbor.

(2) Proti rozhodnutiu podľa predchádzajúceho odseku nie je prípustné odvolanie.

Prechodné a záverečné ustanovenia

§ 15

(1) Materský príspevok podľa tohto zákona patrí od 1. októbra 1971 a nahrádza materský príspevok poskytovaný podľa doterajších predpisov.

(2) Ženám, ktoré sa 1. októbra 1971 starajú o dieťa do dvoch rokov veku a spĺňajú ostatné podmienky ustanovené týmto zákonom, sa poskytuje materský príspevok od uvedeného dňa po dobu ustanovenú týmto zákonom. Príspevok sa poskytne, aj keď skutočnosť uvedená v § 5 ods. 1 nastala pred týmto dňom.

(3) Splnenie podmienky podrobiť sa v čase ťarchavosti pravidelnej starostlivosti o ťarchavé ženy v zdravotníckych zariadeniach (§ 3 ods. 1) sa nevyžaduje, ak sa dieťa narodí v čase pred 1. aprílom 1972.

§ 16

Federálne ministerstvo práce a sociálnych vecí môže po dohode s Ústrednou radou Československého revolučného odborového hnutia[6]) a príslušnými ústrednými orgánmi ustanoviť podrobnosti na vykonanie tohto zákona, najmä o tom, ako sa uplatňuje nárok na materský príspevok a ako sa tento príspevok vykazuje, zúčtováva a uhrádza.

§ 17

Zrušuje sa zákon č. 154/1969 Sb. o materskom príspevku.

§ 18

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia.

Zákonné opatrenie Predsedníctva Federálneho zhromaždenia č. 8/1982 Zb. o zvýšení materského príspevku a o zmenách v nemocenskom zabezpečení nadobudlo účinnosť 1. februárom 1982, zákon č. 110/1984 Zb. o zmenách zákona o materskom príspevku nadobudol účinnosť 1. januárom 1985 a zákon č. 50/1987 Zb. o zmenách zákona o materskom príspevku nadobudol účinnosť 1. júlom 1987.

Indra v. r.

1) § 1 a 2 vyhlášky Ústrednej rady odborov č. 95/1968 Zb. o poskytovaní prídavkov na deti v nemocenskom poistení v znení vyhlášky Ústrednej rady odborov č. 78/1984 Zb.

2) Vyhláška Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 74/1970 Zb., ktorou sa upravuje uvoľňovanie, umiestňovanie a hmotné zabezpečenie pracovníkov v súvislosti s vykonávaním racionalizačných a organizačných opatrení, v znení vyhlášky č. 128/1975 Zb. a vyhlášky č. 4/1979 Zb.

3) § 89 zákona č. 121/1975 Zb. o sociálnom zabezpečení.
§ 136 vyhlášky č. 128/1975 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení, v znení neskorších predpisov.

4) § 89 zákona č. 121/1975 Zb.
§ 137 vyhlášky č. 128/1975 Zb. v znení neskorších predpisov.

5) § 276 a nasledujúce Občianskeho súdneho poriadku (úplné znenie č. 78/1983 Zb.).

6) Ústredná rada odborov podľa záverov VIII. všeodborového zjazdu.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.